

Minnesanteckningar

Samverkan i enlighet med LSS 15 § 7

Närvarande:

Arvid Vikman Rindevall, förtroendevald
Philip Stewén, borgarrådssekreterare
Maria Karlsson, biträdande avdelningschef, socialförvaltningen
Sara Pernold, enhetschef, socialförvaltningen
Hanna Rossetti, utredare, socialförvaltningen
Astrid Thornberg, funktionshindर्सombudsman
Stefan Fagerström, verksamhetschef, FUB Stockholm
Bengt Lyngbäck, FUB Stockholm
Ellinor Englund, Autism Stockholms län
Sandra Lindquist, intressepolitisk ombudsman, Funktionsrätt
Stockholms stad

Dagordning

1. Återblick från föregående möte

Se punkt 3

2. Kort nulägesrapport från samverkansparterna

FUB berättar att de fortsätter ha stort antal deltagare i verksamheten efter pandemin. Däremot anordnades en kryssning för ett tag sedan och där var det inte samma tryck som det brukar. En anledning skulle kunna vara de nya reglerna om dygnsvila.

FUB lyfter också frågan om otrygghet hos medlemmarna. Detta märks till exempel genom färre antal deltagare på fredagsdanserna på Fryshuset. Det är flera medlemmar som har blivit av med sitt färdtjänstillstånd och som inte vågar åka kommunalt på egen hand. Får man inte ledsagning innebär det att man inte kan komma iväg till aktiviteter.

Autism Stockholms län berättar att deras caféverksamhet pågår även under sommaren och att man planerar extra aktiviteter så som familjedag, brädspelskväll med mera.

FUB och Autism Stockholms län berättar att projektet ”Jag äger” fortgår. Det lyfts att det har visat sig att många LSS-handläggare

inte vet vad en individuell plan är och därmed inte heller känner till att man ska erbjuda det till personer som beviljas insatser enligt LSS. De lyfter också att det inom ramen för projektet finns flera handläggare med stort engagemang. Det är inte enbart handläggare från Stockholms stad som ingår i projektet utan även från andra kommuner i länet. Det är bra att det står om individuell plan i förslaget till reviderade riktlinjer men Autism Stockholms län påpekar att det saknas en del viktig text. Socialförvaltningen återkopplar att en del text från lagar och propositioner genomgående har tagits bort ur riktlinjerna och istället kommer finnas i tillämpningsanvisningar. Socialförvaltningen instämmer i att det är viktigt att handläggare har god kännedom om enskildas rätt till individuell plan och ansvaret att informera om detta. Detta har lyfts på chefsnätverk och information om individuell plan ges i flera olika sammanhang på introduktionsutbildningen för nya biståndshandläggare.

Funktionsrätt Stockholms stad berättar att de har släppt rapporten *Så funkar skolan*, en viktig rapport som de vill sprida som ett led i det arbete som de anser att staden bör föra. Funktionsrätt vill tydliggöra att de insatser som elever med LSS har inte endast kan hänvisas till skolan och förskolans värld. Samordningen måste fungera för de här barnen och deras vårdnadshavare. Funktionsrätt lyfter att nationell statistik om hur personer med funktionsnedsättning har det i skolan saknas och att det saknas uppföljning. Funktionsrätt delger staden och övriga deltagare rapporten via e-post för vidare spridning. I samband med denna punkt lyfts även det digitala utanförskapet och FUB berättar att de också har gjort en undersökning som visat att 4 av 5 elever med funktionsnedsättning undervisas av personer som inte har lärarbehörighet. Kompetens och kunskap finns men måste spridas. Skolan behöver göras tillgänglig och det lyfts även att det finns en grogrund i det utanförskap som personer med funktionsnedsättning ofta hamnar i.

Arvid informerar om att det har sammanställts sju dialogfrågor till kommunstyrelsen från kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor inför budgetarbetet. Arvid redogör för frågor och svar vilka även återges nedan:

1. Stockholm har precis fattat beslut om ett nytt program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Det är ett mycket bra program med brett stöd i rörelsen. Rådet har i remisshanteringen för programmet lyft behovet av en stärkt uppföljning på årsbasis. Det handlar om att flera bolag och nämnder tidigare år i sina VP inte tagit med några indikatorer eller aktiviteter. Här ser rådet ett behov av att kommunstyrelsen följer upp och säkerställer ett framåtsyftande arbete i staden.

På vilket sätt kommer kommunstyrelsen att leda arbetet så att nämnder och bolag arbetar aktivt med programmet för tillgänglighet och delaktighet?

Svar: Vi förväntar oss att alla bolag och förvaltningar följer våra styrdokument och det kommer KS förstås också följa och säkerställa. KS ansvarar för att ta fram tillämpningsanvisningar som nämnder och bolagsstyrelser kan använda sig av vid verksamhetsplaneringen. Tillämpningsanvisningarna syftar till att ge förslag till indikatorer och aktiviteter samt instruktioner om hur indikatorer och aktiviteter kopplas till stadens system för integrerad ledning och styrning. KS ansvarar utöver en samlad uppföljning av arbetet inom stadens verksamheter, för övergripande samordning och för att vid behov tydliggöra stadens prioriteringar inom området.

2. Stockholm är en stor stad med många möjligheter för invånarna. Strukturen med stadsdelsnämnder är bra för att demokratiska beslut fattas nära medborgarna som de berör. Men det ger också en utmaning med att säkerställa likvärdig behovsbedömning för olika stödinsatser och tillgänglighet i hela staden. Rådet har från många håll tagit del av vittnesmål om att likvärdigheten ibland brister. Att det inom en del stadsdelar är enklare eller svårare att få t.ex. ledsagning beviljat.

Hur kan Stockholm ytterligare säkerställa en likvärdighet i bedömning av insatser över hela staden?

Svar: Alla stockholmare ska få de insatser och det stöd och skydd de har rätt till oavsett var i staden de bor. Stadsledningskontoret ska under året utveckla arbetet för att minska skillnaderna och främja en jämlik tillgång till stadens välfärd och service. En del i detta är att stödja nämnderna i att inkludera lokala utvecklingsbehov i nämndernas underlag till budget och förbättra uppföljningen utifrån detta perspektiv.

Gällande ledsagning gav staden i budget för 2023 respektive stadsdelsnämnd i uppdrag att samla statistik över antalet inkomna ansökningar om ledsagning och kontaktperson samt vilket beslut (bifall, avslag eller delavslag) de mynnat ut i. Syftet med denna var att ge en bild över likställigheten mellan stadens stadsdelar. I denna utredning framgår att

staden sällan förlorar överklagande i domstol, vilket tolkas som ett positivt tecken för likställigheten. Å andra sidan skriver förvaltningen att ”de bakomliggande orsakerna till skillnaden i andelen bifallsbeslut inte står att finna i den här datainsamlingen”. Mer behöver alltså göras.

Socialförvaltningen arbetar på olika sätt för att stärka likställigheten och rättssäkerheten, bland annat genom introduktionsutbildningar, rättspraxisutbildningar samt framtagande av riktlinjer. Socialförvaltningen håller även i beställarchefs- och tillämpningsnätverk där bland annat frågor om likställighet står på dagordningen.

3. Personer med funktionsnedsättning löper större risk att hamna i utanförskap. Det är ibland en utmaning att nå fram med information om rättigheter och möjligheter till stöd. Ett exempel på detta är möjligheten att få extra timmar ledsagning för att kunna delta i allmänna val. Det är ett demokratiskt viktigt erbjudande men som vi vet att många inte känner till.

Hur kan Stockholm skärpa sitt arbete för att öka kännedomen om olika insatser och service samt nå fler medborgare med denna information?

Svar: Den som är i behov av stöd och hjälp ska kunna ha en god kontakt med staden. En av de viktigaste informationskällan är den mellan handläggare/socialsekreterare och individen i behov av hjälp och stöd. Därför är kunskapen om socialtjänsten som helhet viktig och information även på andra språk för att också motverka desinformation. I övrigt arbetar staden brett med att nå ut med information, genom exempelvis stadens hemsida, våra medborgarkontor, kontaktcenter, sociala media-kanaler, genom personal och reklamskyltar.

4. Ett jobb är en av våra bästa garantier för att skapa inkludering och bli en aktiv del av samhället. Idag finns många fler personer med funktionsnedsättning som skulle kunna delta på arbetsmarknaden än som ges tillfälle att göra det. Det är något som drabbar både individen, kompetensförsörjningen och samhällsekonomin i stort. Lyckligtvis har staden ett antal framgångsrika verktyg för att minska trösklarna och se till att fler får en möjlighet att komma in på arbetsmarknaden. Offentligt skyddade anställningar (OSA) och serviceassistenter via arbetsdifferentiering är två goda exempel. I stadens budget

uppdras samtliga nämnder och bolag att bidra med platser för detta men tyvärr gör inte alla det idag.

Hur kan vi få fler nämnder och bolag att arbeta med arbetsdifferentiering och OSA-placeringar som bidrar till att fler kommer in på arbetsmarknaden?

Svar: Vi har i budget för 2024 skärpt kraven om att alla förvaltningar och bolag ska bidra till att det blir både fler arbetsdifferentieringar och OSA-placeringar. Just nu tittar vi på om vi ska ta fram någon ny indikator av det för att få ännu hårdare styrning. Vi kommer framöver utvärdera effekterna av de tydligare politiska målen. Framöver är vi öppna för att fatta nya beslut på området för att nå målet om att öka arbetsdifferentiering och OSA-placeringar.

5. Valfärdsbrottsligheten och gängkriminalitetens närvaro i välfärdstjänster har under senaste tiden lyfts allt mer. Det är bra och nödvändigt. Polisen uppmärksammar bland annat hur personer med intellektuell funktionsnedsättning rekryteras till gängkriminalitet. Vi vet också att det finns många oseriösa företag i välfärden där många har kopplingar till gängkriminalitet. Det här drabbar förstås både stadens ekonomi och den enskilda brukaren i behov av stöd och service.

Hur kan staden arbeta för att ytterligare skydda personer med funktionsnedsättning från oseriösa välfärdsaktörer och bedrägerier?

Svar: I årets budget framgår att staden ska kraftsamla för att motverka välfärdsbrottslighet. Arbetet samordnas av kommunstyrelsen som samverkar med rättsvårdande myndigheter och Skatteverket. Arbetsgrupper som kopplas till kända riskområden för välfärdsbrott ska etableras, med medverkan från ansvariga facknämnder och samtliga stadsdelsnämnder. Kommunstyrelsen ska säkerställa att ändamålsenlig uppföljning av stadens leverantörer och de krav som ställs i upphandlingar sker så att staden får det som är avtalat och att organiserad välfärdsbrottslighet inte förekommer. Kommunstyrelsen ska samtidigt i samverkan med berörda nämnder pröva om verksamheten bättre bedrivs i egen regi, vilket också kan vara ett sätt att minska risken för oseriösa aktörer i vår välfärd. I arbetet med att revidera stadens program för inköp ska särskilt fokus finnas på hur stadens nämnder och bolagsstyrelser kan arbeta proaktivt och strukturerat för att motverka ekonomisk brottslighet och

oegentligheter inom upphandlade verksamheter.

6. Det finns ett betydande antal unga människor som ingår i personkrets 1 +3 i LSS. Deras funktionshinder fluktuerar med belastning, dvs den är inte statisk. Gemensamt för dem är att tidiga mindre insatser i deras unga vuxenliv signifikant kan påverka deras livskvalitet. Detta i sin tur kan generera samhällsekonomiska vinster om dessa insatser är förebyggande och framåtskridande. Det här området vill rådet skicka med som ett utvecklingsområde för staden där ett mer förebyggande arbete kan både ge bättre liv för individer men också minska långsiktiga kostnader för staden.

Ser kommunstyrelsen möjlighet att arbeta för att stärka tidiga mindre insatser för unga vuxna?

Svar: Staden har ett brett perspektiv på förebyggande insatser och har under de senaste åren intensifierat vårt förebyggande arbete och kommer med den nya socialtjänstlagen att få nya verktyg att arbeta än mer förebyggande. I det förebyggande arbetet är skolan en av de viktigaste skyddsfaktorerna för att komma in tidigt och förebygga utanförskap, psykisk ohälsa och missbruk. I skolan har vi bland annat de skolsociala teamen. Skolsociala team bygger på samverkan mellan skola och socialtjänst, både på strukturell och operativ nivå. I vissa fall behöver också andra aktörer, såsom regionen, involveras i arbetet. Metoden bygger på samverkansstrukturer och tidiga insatser som syftar till att elever med upprepade eller längre frånvaro ska öka sin närvaro i undervisningen. Har rådet några idéer på fler förebyggande insatser välkomnar kommunstyrelsen det.

7. I flera stadsdelar har inrättats så kallad digital fixartjänst. Den riktar sig till pensionärer som erbjuds personligt stöd att klara av till exempel uppkoppling mot wifi, hur man letar efter uppgifter på nätet, hur man använder appar eller hur man ringer till barnen med videosamtal. Tjänsten erbjuds ofta genom fysiska besök eller telefonkontakt, men kan variera något i olika stadsdelar. Efter ett förslag från funktionshinderrådet utvidgade Östermalms stadsdelsnämnd för ett par år sedan tjänsten till att omfatta alla personer med funktionsnedsättning – oavsett ålder. För närvarande erbjuder staden motsvarande tjänst endast i Rågsved med fokus på personer som använder teckenspråk.

Vilka möjligheter finns att utveckla tjänsten så den blir tillgänglig i alla stadsdelar, eventuellt i samarbete mellan närliggande sådana?

Svar: Den digitala fixartjänsten är en viktig del i att öka tillgängligheten och delaktigheten för stadens invånare. Digitala verktyg är för många personer med funktionsnedsättning ett viktigt verktyg för att läsa, kommunicera och underlätta vardagliga ärenden. Den digitala fixartjänsten är tillgänglig för alla stadens invånare och med denna kan man få lättare it-hjälp för att på ett bra sätt kunna använda sig av de digitala verktyg som man behöver.

Socialförvaltningen informera om att kommunfullmäktige har beslutat om riktlinje för chefsstruktur och chefsnivåer i Stockholms stad. Arbetet med att skapa ny chefstruktur i enlighet med beslutade riktlinjer pågår i staden. Det här arbetet påverkar personal i olika verksamheter och det har kommit till socialförvaltningens kännedom att det finns risk för uppsägningar innan strukturen har satt sig. Tanken med den nya chefsstrukturen är ett nära ledarskap vilket i längden kommer att vara positivt för medarbetare. Socialförvaltningen informerar vidare om att riktlinjer för att motverka felaktiga utbetalningar inom personlig assistans har beslutats i kommunfullmäktige i april och att reviderade riktlinjer för handläggning av insatser enligt LSS och bistånd enligt SoL till personer med funktionsnedsättning har varit ute på remiss och att beslut i kommunfullmäktige väntas i juni. Om riktlinjerna beslutas i enlighet med socialnämndens förslag kommer arbete påbörjas med att ta fram tillhörande tillämpningsanvisningar. Implementering av riktlinjerna kommer ske genom att socialförvaltningen anordnar webinarier för chefer och biståndshandläggare under hösten.

Socialförvaltningen informerar även om Stockholms stads trygghetspris som delas ut årligen för att uppmuntra goda initiativ som ökar tryggheten för stockholmarna. Stadens trygghetsmätning 2023 visar att personer med funktionsnedsättning är en grupp som upplever högre otrygghet och oro för att utsättas för brott. Den beroendeställning som många personer med funktionsnedsättning befinner sig i innebär en ökad risk att utsättas för brott. En neuropsykiatrisk och/eller intellektuell funktionsnedsättning är riskfaktorer som kan medföra en ökad sårbarhet både för våldsutsatthet och för olika typer av riskbeteenden. Därför kommer årets trygghetspris delas ut till en verksamhet som arbetar förbyggande för ökad trygghet för personer med neuropsykiatriska och/eller intellektuella funktionsnedsättningar. Information om priset och länk till nominering finns på stadens webbplats.

Information har även skickats till samtliga organisationer som ingår i den referensgrupp för verksamhetsområdet funktionsnedsättning som socialförvaltningen anordnar. Priset kommer delas ut i samband med en trygghetskonferens 22 oktober. Mer information med inbjudan till representanter från organisationerna kommer komma efter sommaren.

Stadens funktionshindersombudsman informerar om implementeringen av programmet för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Att programmet nu är på plats har bland annat uppmärksammats på stadens intranät och genom utskick, både i staden samt till funktionshindersorganisationerna. Under våren med fortsättning till hösten besöker ombudsmannen och controller från stadsledningskontoret olika forum, med start hos förvaltningscheferna, för att presentera programmet och de tillhörande tillämpningsanvisningarna. Det nya programmet var även en punkt på vårens informationsträff för ledamöter i stadens råd för funktionshinderfrågor. Hon berättar vidare att hon har påbörjat arbetet med den rapport som ombudsmannen lämnar till kommunfullmäktige om sin verksamhet samt om frågor som rör målgrupperna som ombudsmannen anser att kommunfullmäktige behöver ha kännedom om. Det finns en tanke att inom ramen för arbetet bland annat lyfta den återkoppling som Sverige fått hur vi genomför och lever upp till konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Den åiterrapportering som skett nationellt skulle kunna kopplas ner till kommunen och stadens program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättningar.

3. Frågor/punkter

Uppföljning av punkter från senaste samverkansmötet:

Statistik kopplat till Stockholmsjobb och serviceassistenter

Insatsen är ett sätt för staden att leva upp till FN-konventionen och stadens program för tillgänglighet och delaktighet. Det är också ett sätt för staden att bidra till framtida rekryteringsutmaningar bredda rekryteringsunderlaget och finna nya duktiga och kompetenta medarbetare. Arbetsmarknadsförvaltningens erfarenheter är att staden har mycket att vinna på att erbjuda alla människor en möjlighet att delta efter förmåga, både genom ökad livskvalitet för den enskilde, en ökad mångfald då stadens arbetsplatser i större utsträckning speglar stadens invånare och minskade kostnader för samhället totalt.

Resultat 2023 120st

Prognos 2024 125st

2021 Andel avslut till arbete eller studier 73 %

2022 Andel som arbetar efter avslutad 56 %

2023 Andel avslut till arbete eller studier 86 %

Kostnadsfritt friskvårdskort

Satsningen med friskvårdskort följs upp under våren, enkät har skickats till verksamheterna. En enkät har riktats till enhetschefer och en har varit riktad till brukare. Socialförvaltningen har inhämtat synpunkter från FUB och Autism Stockholms län för att få med deras synpunkter om satsningen, även idrottsförvaltningen och LSS och SoL- hälsan har lämnat synpunkter på satsningen.

Stadsledningskontoret sammanställer resultatet av utvärderingen vilket sedan kommer att delges politiken. Organisationerna uppger att de önskar information om lägesstatus gällande antal kort och procent så här långt.

Tillägg: Totalt bor cirka 1 750 personer i bostad med särskild service enligt LSS. Under perioden 1 januari – 30 maj 2024 har 267 kort hämtats ut.

Internetuppkoppling boenden och verksamheter

Pilotprojektet har gått enligt plan och man har fått god respons från deltagande verksamheter. Under maj månad lämnades information om projektet på socialnämndens funktionshinderråd. Då deltog även en av pilotverksamheterna (Bandhagshemmet) och berättade om piloten. Det ska nu startas upp en utökad pilot i ytterligare två stadsdelsförvaltningar (Farsta och Norra Innerstaden). Det är två boenden med särskild service enligt LSS och en daglig verksamhet. När det gäller boenden med särskild service kommer det att gå att använda Stockholm surf i de gemensamma lokalerna. Syftet med den utökade piloten är att testa hela det flöde som har tagits fram och skruvats på under våren. Det kommer ske nu under sommaren. I början av hösten är förhoppningen att man kan komma igång med breddinförande. Datum och införandeordning är dock inte helt beslutat ännu.

Statistik avslag ledsagning och kontaktperson

Datainsamling som gjorts under 2023 presenterades i ett tjänsteutlåtande till socialnämnden i mars.

Socialförvaltningen har fortsatt att jobba för ökad likställighet tillsammans med stadsdelsnämnderna. På rättspraxisutbildningarna har man bland annat valt att jobba med ett fiktivt case avseende ansökan om ledsagning. Vanligtvis brukar det vara blandade grupparbeten där handläggare får diskutera med andra handläggare från andra stadsdelsnämnder. I år fick de i stället sitta stadsdelsvis

då socialförvaltningen ville få en bild av hur lika/olika bedömningar som gjordes. Inga noteringar fördes över vilken stadsdel som gjorde vilken bedömning för att handläggarna skulle känna att de kunde diskutera och delge sina tankar fritt. De flesta grupperna landade ganska lika i sina bedömningar vilket socialförvaltningen ser som positivt. Socialförvaltningen ser dock att diskussionerna behöver fortsätta och har tillsammans med stadens enhetschefer landat i att case är ett bra sätt för att upptäcka i vilka frågor man tänker mest olika. Arbetet kommer därmed fortsätta under året.

Avsaknad av lättläst på stadens web

Anledningen till att de lättlästa texter som låg på gamla webben ”försvann” i samband med omgörningen, var att de inte längre var aktuella, rent innehållsmässigt. När den nya webben byggdes utvecklades ett stöd för att kunna lägga in lättlästa texter, så den tekniska lösningen finns på plats. Att identifiera vilka sidor där behovet av lättläst är störst, och att ta fram lättlästa versioner, är upp till varje förvaltning. I förslaget till nytt kommunikationsprogram som har varit ute på remiss till och med april står följande: *All kommunikation i staden utgår från svenska språket. Med lättläst svenska och översättningar till engelska kan målgrupperna breddas ytterligare.*

Digital fixartjänst

Rekryteringarna för de teckenspråkiga tjänsterna är klara. Teckenspråkig samhällsvägleddare börjar den 12 augusti och teckenspråkig digital fixare började den 1 juni. Den digitala fixartjänsten och teckenspråkig samhällsvägleddare har ungefär samma uppdrag och är båda anställda som samhällsvägleddare. Den digitala teckenspråkiga fixaren har mer fokus på det digitala i samhällsvägledningen.

Inspel budget 2025

För närvarande pågår arbete inför budget 2025. Med anledning av detta har staden önskat inspel från organisationerna gällande vilka frågor som de ser som mest prioriterade. Följande punkter lyftes av organisationerna och redovisas nedan utan inbördes ordning:

- Införa en lättläst del av stadens hemsida.
- Särredovisning av personers med funktionsnedsättning upplevelse av trygghet.
- Att staden genomför en kvalitativ och kvantitativ undersökning om hur skolsituationen ser ut för elever med funktionsnedsättning i stadens skolor vad gäller måluppfyllelse, fysiskt, pedagogisk och social tillgänglighet samt trygghet.
- Att staden kartlägger skolgårdar, parklekar och förskolegårdar utifrån ett funktionshinderperspektiv.

- Kompetenslyft LSS Boende och daglig verksamhet – stödpedagoger eller motsvarande behöver finnas i större utsträckning
- Rätten till kontaktperson och ledsagarservice vilket även kan kopplas till friskvårdskortet. Personal på boenden har inte möjligheten att följa med.
- Utbildning av alla aktörer som möter målgruppen i samhället för att minska otryggheten för personer med funktionsnedsättning liknande den satsning som idrottsförvaltningen hade.
- Ökad bemanning på boenden när enskilda inte längre har daglig verksamhet. Då behövs mer personal för att kunna erbjuda mer aktiviteter
- Kommunen bör sluta avslå ansökningar om LSS-insatser. Det ska inte hänvisas till att ”man kan alltid överklaga”. Prövning av rätten till insatser enligt LSS har gått för långt – staden behöver ta på sig ledartröjan.
- Viktigt att tänka på att skilja mellan riktlinjer och lagstiftning och att det är tydligt vad som är vad
- Handlingar som delges representanter i råden för funktionshinderfrågor behöver vara tillgängliga
- Utredda hur regionen hanterar LSS-insatsen råd och stöd. Staden bör ta upp det med regionen. Att enskilda inte får rätt stöd från regionen kan leda till att man behöver andra insatser i stället. Detta borde därför vara av intresse för staden

Arvid tackar organisationerna för inspel och uppmanar att ringa eller maila om man vill inkomma med fler inspel.

4. Nästa möte

Nästa möte är tisdag 12 december 9.00-10.30